Geschiedenis Online Prijs

Juryrapport Geschiedenis Online Prijs 2019

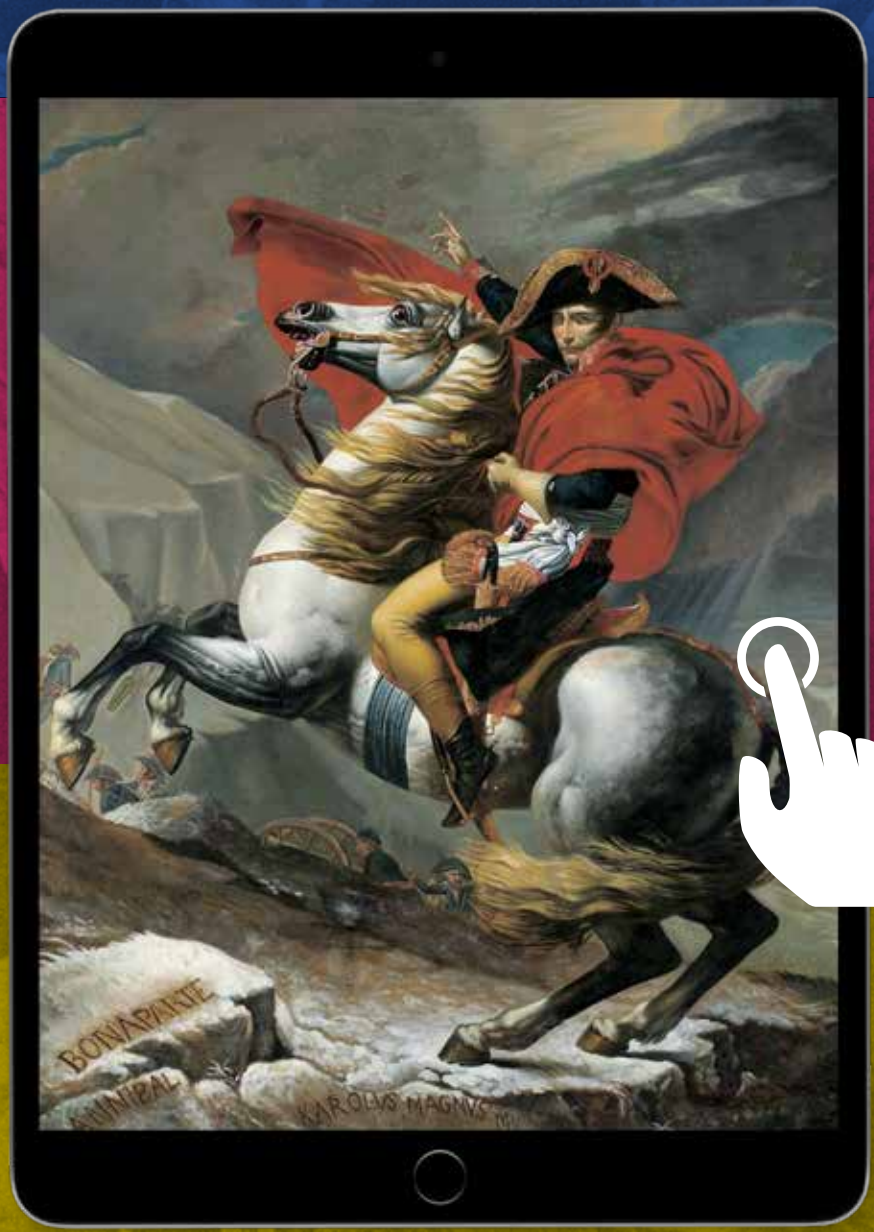

KB nationale bibliotheek
DE REE archiefsystemen
Archieven.nl
Delpher

De Geschiedenis Online Prijs is de prijs voor de interessantste, mooiste en/of meest vernieuwende digitale uiting over geschiedenis in Nederland. De prijs wordt elke twee jaar uitgereikt door DE REE archiefsystemen en de Koninklijke Bibliotheek.

De jury

- De jury van de Geschiedenis Online Prijs 2019 is als volgt samengesteld:
- Daniela Hooghiemstra (voorzitter), historicus, journalist en schrijver
- Julie Blussé, redacteur Radio OVT
- Arjan den Boer, publicist over geschiedenis en monumenten
- Gerard Mulder, directeur DE REE archiefsystemen
- Huibert Crijns (secretaris), collectiespecialist geschiedenis Koninklijke Bibliotheek

Algemene bevindingen

De jury heeft zich weer met veel plezier van haar taak gekweten, dankzij een groot aantal inzendingen van goede kwaliteit. Daaronder zijn een aantal technisch innovatieve toepassingen die gebruikmaken van virtual reality en augmented reality, maar ook meer traditionele vormen als websites en blogs. Ook heeft de jury een aantal socialmedia-accounts bekeken.

Een interessante bevinding is dat er, meer dan twee jaar geleden, volop met virtual reality, augmented reality en locatiegestuurde apps geëxperimenteerd wordt. De jury juicht dat toe, maar constateert ook dat de toepassing van dit medium kwalitatief inhoudelijk nog geen optimale historische apps oplevert. Het zijn op dit moment nog veelbelovende, maar min of meer experimentele gadgets.

Verder constateert de jury dat socialmedia-accounts vooral gebruikt worden ter ondersteuning van websites of apps. De enkele op zichzelf staande accounts bieden niet zoveel diepgang en kwaliteit.

Inhoudelijke kwaliteit, die ondersteund wordt door een goede digitale vorm ziet de jury vooral bij de meer traditionele websites, blogs en online presentaties. Verder zagen we online een verschil tussen het werk van professionele kapitaalkrachtige erfgoedinstellingen aan de ene, en dat van de enthousiaste hobbyist aan de andere kant. Dat stelde de jury soms voor een dilemma bij de vraag wat beloond moet worden: de originaliteit en inzet van een individu of de professionaliteit van een organisatie.

"Het zijn op dit moment nog veelbelovende, maar min of meer experimentele gadgets."

1

De Winnaar van de Geschiedenis Online Juryprijs 2019

De jury kent de Geschiedenis Online Prijs toe aan **Handelaar in Slaven**, een geschiedenis van mensenhandel en winstbejag uit ijzingwekkende archiefstukken uit de collectie van het Zeeuws Archief. De jury is van mening dat het Zeeuws Archief een belangrijk en controversieel verhaal op een bijzonder meeslepende manier vertelt, aan de hand van een oud scheepslogboek. De site laat zien hoe toegankelijk een eeuwenoud archiefstuk kan zijn, en hoe archieven verhalen kunnen vertellen. Het verhaal is feitelijk, informatief, niet sentimenteel en toch bloedstollend. Het betreft een online presentatie met een evenwichtige combinatie van tekst en afbeeldingen, waaronder veel historische documenten. Tekst en afbeeldingen ondersteunen elkaar uitstekend, de digitale vorm wordt optimaal benut. De juryleden werden in het verhaal gezogen en verleid om steeds weer door te klikken om verder te lezen. Handelaar in Slaven maakt gebruik van een bestaand presentatieformat van Google Arts & Culture, en is daarmee technisch niet vernieuwend noch uniek qua vorm. Maar de jury is van mening dat hier wel optimaal gebruik wordt gemaakt van bestaande middelen. Vorm en inhoud zijn perfect met elkaar in overeenstemming. Overigens vindt de jury dat Handelaar in Slaven op pc of laptop beter tot zijn recht komt dan op tablet en smartphone. De bladerfunctie op de pc werkt psychologisch beter dan de scroll-functie voor mobiel. De jury is onder de indruk van hoe het Zeeuws Archief op basis van kennis en historische bronnen met eenvoudige en voor iedereen beschikbare digitale middelen op neutrale wijze een boeiend en tegenwoordig ook controversieel verhaal vertelt.

Juryrapport Geschiedenis Online Prijs 2019

Gedeelde tweede plaats Juryprijs 2019

De jury heeft besloten een gedeelde tweede plaats toe te kennen aan de website van het **Anne Frank Huis** en aan het historisch blog **My Inner Victorian**. De jury geeft daarmee uiting aan twee dilemma's die zij bij het beoordelen van de inzendingen tegenkwam: 1. Wat is belangrijker? Technische innovatie, of een goede inhoud die in een goed daarbij passende digitale vorm is gegoten? 2. Hoe krijgen eenlingen een eerlijke kans in de competitie met grotere organisaties? De Anne Frank Stichting heeft kosten noch moeite gespaard om een technisch en inhoudelijk topproduct neer te zetten. Bij My Inner Victorian ziet de jury een hartstochtelijke liefhebber, die al enige jaren een verzorgde en verfijnde historische blog bijhoudt, die weliswaar technisch niet vernieuwend maar inhoudelijk wel sterk en inspirerend is. De professionele en kapitaalkrachtige erfgoedinstelling en het enthousiaste individu hebben ieder op hun manier een bijzondere prestatie geleverd.

Anne Frank Huis

De Anne Frank Stichting heeft de recente verbouwing van het Anne Frank Huis aangegrepen om ook een nieuwe website te ontwikkelen met daarop een virtuele reconstructie van het Anne Frank Huis. Een belangrijk deel van de website dient de kaartverkoop en de praktische informatie over het museum. Maar de jury was vooral geïnteresseerd in het historische deel van de site. Het verhaal van Anne Frank wordt goed verteld. Er is een goed evenwicht tussen teksten, afbeeldingen en filmpjes. De navigatie op de site is plezierig en nodigt uit om verder te klikken naar verwante onderwerpen. Zo rol je vanzelf verder in het verhaal. De teksten zijn toegankelijk geschreven voor een breed publiek, maar bevatten wel de laatste stand van het wetenschappelijk onderzoek. De jury was het meest onder de indruk van de virtuele reconstructie van het Anne Frank Huis. Deze is te gebruiken op één bepaald merk virtual reality-bril, maar ook gewoon via de website te bekijken. In tegenstelling tot het museum zijn niet alleen de kamers maar ook het interieur gereconstrueerd waardoor je in het leven van Anne lijkt te stappen. Bij allerlei objecten wordt toelichting gegeven die de virtuele rondleiding duiding en context geeft. Bovendien geeft deze virtuele reconstructie een ervaring die in het echte Anne Frank Huis niet mogelijk is: je bent in je eentje in het Anne Frank Huis. De jury is onder de indruk van de hoge kwaliteit waarmee dit alles gemaakt is en de technieken en inzichten die daarbij gebruikt zijn.

My Inner Victorian

My Inner Victorian is een blog over de Victoriaanse tijd (grofweg de 19e eeuw), geschreven door een enthousiaste en volhardende liefhebber. De jury was onder de indruk van de veelheid aan verrassende invalshoeken waarmee de auteur de 19e eeuw benadert: kunst, mode, recepten, reizen, literatuur, geneeskunst, feesten, royalty, etc. en de geschiedenis daarmee levendig en toegankelijk maakt. Ook wordt regelmatig een verband met de actualiteit gelegd. Alle onderwerpen zijn goed onderzocht en voorzien van fraaie afbeeldingen. Daarmee wordt een meeslepend, origineel en veelzijdig beeld van deze periode geschetst. De bijdragen zijn goed en levendig geschreven en hebben, zoals bij een blog hoort, een persoonlijke invalshoek. Het goed verzorgde en toepasselijk vormgegeven blog is geen bevlieging van de auteur. Het bestaat al sinds 2016 en er staan intussen honderden bijdragen op. Het blog is in technische zin niet vernieuwend, maar wel degelijk, overzichtelijk, gebruiksvriendelijk en esthetisch. De jury waardeert My Inner Victorian om de balans tussen vorm en inhoud. Het format past de auteur als een handschoen, haar liefde voor de Victoriaanse tijd druipt er vanaf en is inspirerend voor zowel leek als expert.

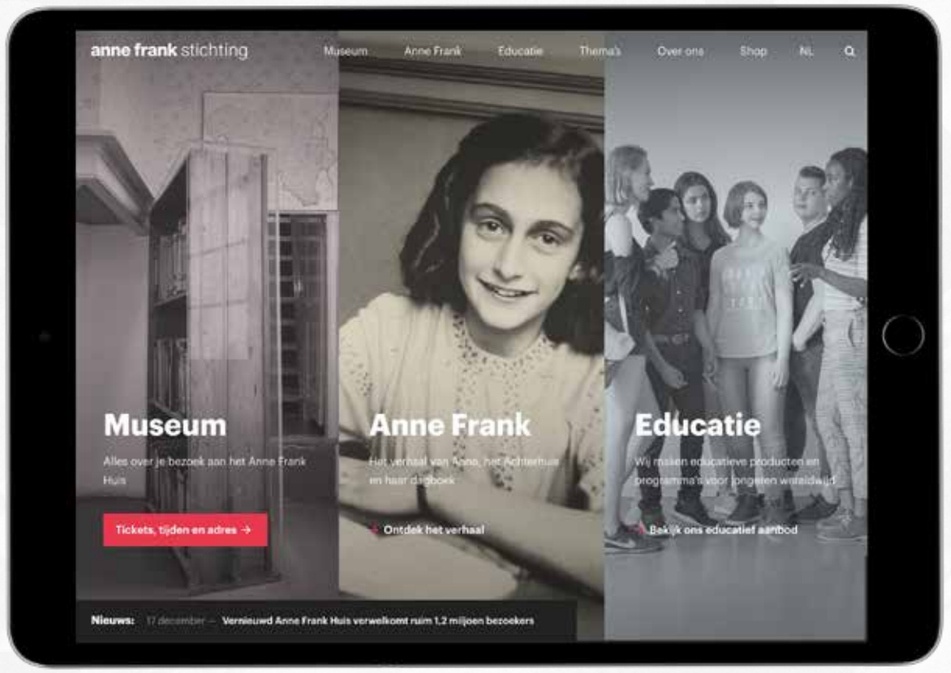

2

Juryrapport Geschiedenis Online Prijs 2019

Plaatsen 4 t/m 10 in alfabetische volgorde

De jury heeft bij de plaatsen 4 t/m 10 geen volgorde willen aanbrengen. Maar zij wil bij al deze bijdragen wel graag in een paar woorden aangeven wat haar positief is opgevallen. Eervolle vermeldingen dus, met hier en daar een aanmoedigende kritische noot.

Alle Amsterdamse Akten

Alle Amsterdamse Akten is een website van het Amsterdams Stadsarchief die leuke vondsten laat zien in oude notariële akten die zijn overgetypt door vrijwilligers van het project Vele Handen. Een aardige website met een vaak verrassende inhoud voor een breed publiek.

Achter de Gevels van Delft

Een interessante website over de geschiedenis en achtergrond van historische gebouwen in Delft. Door individuele panden als uitgangspunt te nemen wordt de geschiedenis op een leuke manier van klein naar groot verteld, op basis van foto's en documenten uit het stadsarchief en privécollecties. De website wordt gemaakt door een groepje enthousiaste vrijwilligers die ook de bewoners van de beschreven panden erbij betrekken. De jury waardeert het dat zo, behalve een zich steeds verder uitbreidende geschiedenis van Delft, ook een groeiende gemeenschap van geïnteresseerden en betrokkenen bij de geschiedenis van Delft ontstaat.

Archeo Route Limburg

Toeristische educatieve app waarbij de bodem zich virtueel opent en anders onzichtbare archeologische vondsten in de bodem zich aan de kijker openbaren met toelichting door een virtuele archeoloog. De jury is enthousiast over het op deze manier toepassen van augmented reality voor educatieve doeleinden. Wel vindt de jury dat er nog weinig vindplaatsen toegevoegd zijn en dat deze geografisch ver uit elkaar liggen. Ook ontbreekt een duidelijke doelgroep en de daarbij behorende educatieve onderbouwing. Maar de app is werk in uitvoering en dus een belofte voor de toekomst.

Brabant Remembers

Conglomeraat van websites en socialmedia-kanalen waarop oorlogsverhalen van Brabanders verzameld en onder de aandacht gebracht worden. Ook hier is de jury enthousiast over het toepassen van augmented reality voor educatieve doeleinden, het actief betrekken van een gemeenschap bij geschiedenis en het zodoende verzamelen, bewaren en toegankelijk maken van verhalen. Wel vindt de jury dat de augmented reality -toepassingen nogal op zichzelf staan, geografisch wijd verspreid zijn en het niveau van een 'gadget' nog niet ontstijgen. Ook verdwaalde de jury een beetje in de veelheid aan websites, apps en socialmedia-kanalen van het merk Brabant Remembers, waardoor doel, samenhang en doelgroep een beetje onduidelijk is.

Netwerk Oorlogsbronnen

Portaalsite die toegang geeft tot de collecties over de Tweede Wereldoorlog van honderden Nederlandse musea, archieven, bibliotheken en onderzoeksinstituten. Nuttig en belangrijk. Een project van de lange adem om al die technisch verschillende collecties overzichtelijk bij elkaar te brengen en doorzoekbaar te maken via één centrale website.

Groeistad.nl (Sprekend Amsterdam)

Educatieve website van de Gemeente Amsterdam en diverse Amsterdamse erfgoedinstellingen. De jury waardeert het dat leerlingen zelf ook content kunnen toevoegen. Maar het is de jury niet helemaal duidelijk of en hoe dit gebruikt gaat worden en wat de kwaliteit en toegevoegde waarde van de bijdragen gaat zijn. Dit goede idee moet zich nog een beetje in de praktijk bewijzen.

Tegel Verhalen

Audio guide van het Tegelmuseum die je kunt downloaden op je smartphone. Het is slim van het Tegelmuseum om gebruik te maken van een techniek die bijna iedereen tegenwoordig onder persoonlijk handbereik heeft. Door in de app ook filmpjes en een 'rondkijk'-functionaliteit aan te brengen worden de technische mogelijkheden van de smartphone optimaal benut, waardoor met beperkte middelen een heel aardige 'audio guide plus' ontstaat.

Juryrapport Geschiedenis Online Prijs 2019

www.geschiedenisonlineprijs.nl

KB nationale bibliotheek

DE REE archiefsystemen

Archieven.nl

Delpher